

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน/ชนบท

1. การพัฒนาชุมชนหมายความว่าอะไร

ตอบ. การพัฒนาชุมชน คือ การทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

2. การพัฒนาชุมชนมีปรัชญาขั้นมูลฐานกี่ประการ อะไรบ้าง

ตอบ มี 5 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) มนุษย์พึงได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมและมีศักดิ์ศรี ในฐานะเป็นปุถุชน
  - 2) มนุษย์มีเสรีภาพกำหนดวิถีการดำรงชีวิตของคนในทิศทางที่ต้องการ
  - 3) มนุษย์สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้เรียนรู้
  - 4) มนุษย์มีพลังความคิด ความเป็นผู้นำ ฯลฯ ความสามารถเหล่านี้เป็นสิ่งซ่อนเร้น แต่สามารถนำออกมาใช้ได้ถ้าได้รับการพัฒนา
  - 5) การพัฒนาพลังและขีดความสามารถของชุมชน มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตของบุคคลชุมชนและรัฐ
3. เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนมีกี่อย่าง อะไรบ้าง

ตอบ การพัฒนาชุมชน มี 2 เป้าหมายคือ

- 1) การพัฒนาคนให้มีคุณภาพดีขึ้น ทั้งกาย ใจ และสติปัญญา ในสามลักษณะดังนี้
เก่ง : มีความสามารถและรู้จักความสามารถของตนเอง (IQ)
ดี : รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองได้แสดงออกได้เหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานที่ รู้จักเห็นอกเห็นใจคนอื่น (EQ)
สุข : ภูมิใจในตัวเอง เห็นคุณค่าและมีความเชื่อมั่นตนเอง พอใจชีวิต มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน มีความสงบทางใจ (การผสมผสานประโยชน์ระหว่าง IQ และ EQ)
  - 2) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม :ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุได้แก่อาคารสถานที่สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
4. การพัฒนาชุมชนมีลักษณะสำคัญกี่ประการ อะไรบ้าง

ตอบ การพัฒนาชุมชนมีลักษณะสำคัญ8 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) ประชาชนริเริ่มเองหรือบุคคลภายนอก เช่น พัฒนาการกระตุ้นให้ประชาชนมีการริเริ่ม
- 2) ประชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการวางแผน พิจารณาปัญหาตัดสินใจ และดำเนินการเองในการพัฒนาให้มากที่สุด
- 3) มุ่งพัฒนาคุณภาพของคนให้ดีขึ้น โดยใช้การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงทางวัตถุเป็นเครื่องมือไปสู่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ
- 4) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้
- 5) มีความเชื่อมั่นในความสามารถของประชาชนว่า จะสามารถช่วยตนเองและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถได้
- 6) ยึดหลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน
- 7) มีความเชื่อถือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พยายามจะนำความรู้ ความคิด ตลอดจนผลของความเจริญทางด้านดังกล่าวมาเผยแพร่เพื่อให้มีความรู้และนำไปปฏิบัติ

- 8) มุ่งก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม โดยให้ทุกคนในสังคมได้มีชีวิตความเป็นอยู่มีความเท่าเทียมกันมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
5. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนมีกี่ประการ อะไรบ้าง
ตอบ มี 4 ประการ ดังต่อไปนี้
- 1) มุ่งที่จะแปรเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน
  - 2) มุ่งที่จะทำให้ประชาชนมีความสำนึกในการที่ตนเป็นสมาชิกของชุมชน รู้จักร่วมมือกันแก้ปัญหาและความต้องการของชุมชน
  - 3) มุ่งที่จะให้ประชาชนมีความรับผิดชอบชุมชนในการทำกิจกรรม รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติในที่สุด
  - 4) มุ่งที่จะให้ประชาชนช่วยตนเองมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาของชุมชนมีความคิดริเริ่ม และปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยรัฐบาลจะเข้าช่วยเหลือในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน
6. กระบวนการพัฒนาชุมชนมีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง
ตอบ มี 8 ขั้นตอน ดังนี้
- 1) การศึกษาชุมชน
  - 2) การวิเคราะห์ปัญหาชุมชน
  - 3) การจัดลำดับความต้องการและปัญหาชุมชน
  - 4) การวางแผนแก้ปัญหาในลักษณะของโครงการพัฒนาชุมชน
  - 5) การพิจารณาวิธีดำเนินงาน
  - 6) การดำเนินงานพัฒนาชุมชน
  - 7) การประเมินผลงาน
  - 8) การทบทวนเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
7. ขั้นตอนการศึกษาชุมชนมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
ตอบ มี 2 ประเภท ดังนี้
- 1) การศึกษาเฉพาะด้าน เป็นการศึกษารวมกันในด้านใดด้านหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น เช่น สุขภาพอนามัย การศึกษา การเกษตร เป็นต้น
  - 2) การศึกษาทั่ว ๆ ไปเป็นการศึกษาชุมชนอย่างกว้าง ๆ หลาก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน
8. วิธีการศึกษาชุมชนมีกี่วิธี อะไรบ้าง
ตอบ มี 9 วิธี ดังนี้
- 1) การสังเกต
  - 2) การแจกแจงจำนวนแบบสมบูรณ์
  - 3) การสุ่มตัวอย่าง
  - 4) การสัมภาษณ์
  - 5) การใช้แบบสอบถาม
  - 6) การใช้สถิติต่าง ๆ
  - 7) การศึกษารายกรณี
  - 8) การสำรวจ

- 9) การศึกษาจากผู้รู้และแหล่งวิชาต่าง ๆ
9. การจัดลำดับความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาชุมชน มีหลักในการดำเนินการอย่างไร
- ตอบ** มีหลักการดังนี้
- 1) ปัญหาที่ชุมชนส่วนรวม ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุด ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามมา ควรเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก
  - 2) ปัญหาที่เมื่อแก้ไขแล้วนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้นควรเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมา
  - 3) ปัญหาที่อยู่ในขีดความสามารถของประชาชนที่จะแก้ไขได้ ควรเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก
10. หลักในการวางแผนโครงการพัฒนาชุมชนมีอะไรบ้าง
- ตอบ** ในการวางแผนโครงการเพื่อดำเนินงานพัฒนาชุมชน มีหลักการที่สำคัญดังนี้
- 1) ต้องวางแผนโครงการโดยอาศัยผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของสถานะทางสังคม เศรษฐกิจ ความต้องการและปัญหาของประชาชนในชุมชนนั้นๆ
  - 2) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยการดำเนินงานต้องเป็นไปตามลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชนนั้น ๆ อีกด้วย
  - 3) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชน ต้องพิจารณาถึงจำนวนประชาชนผู้เกี่ยวข้อง ความสนใจและต้องการของบุคคลในแต่ละครอบครัว
  - 4) ต้องมีความสอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อ ข้อห้ามของประชาชนในชุมชน
  - 5) ต้องเริ่มจากสิ่งที่ประชาชนมีอยู่และสิ่งที่ประชาชนรู้อยู่แล้ว
  - 6) วัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความพึงพอใจของประชาชนในชุมชน
  - 7) ต้องมีแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบแบบแผน
  - 8) ต้องเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี
  - 9) ต้องอาศัยความร่วมมือประสานงานในการปฏิบัติร่วมกับองค์กรต่าง ๆ และผู้นำในชุมชน
  - 10) ต้องบ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการประเมินผลได้เป็นอย่างดี
11. ขั้นตอนสุดท้ายของการวางแผนโครงการพัฒนาชุมชนคือ
- ตอบ** การติดตามและประเมินผล
12. จงเรียงลำดับขั้นตอนของการวางแผนโครงการพัฒนาชุมชน
- ตอบ** การวางแผนโครงการพัฒนาชุมชนมี 5 ขั้นตอน ดังนี้
- 1) การแสวงหาข้อเท็จจริง
  - 2) การเผยแพร่ความคิดต่อบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุน
  - 3) การจัดทำแผนและโครงการตามความเหมาะสม โดยทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน
  - 4) การลงมือปฏิบัติงานตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ
  - 5) การติดตามและประเมินผล

13. ขั้นตอนการพิจารณาวิธีดำเนินงานนักพัฒนาชุมชนต้องพิจารณาจุดใดบ้าง

ตอบ ต้องพิจารณาแผนและโครงการใน 3 ประเด็น คือ

- 1) การวิเคราะห์ องค์ประกอบของโครงการ
- 2) การวิเคราะห์โครงการ
- 3) การวิเคราะห์แผนปฏิบัติงานประกอบโครงการ

14. การวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์
- 2) วิธีการหรือกิจกรรมที่
- 3) ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ
- 4) เป้าหมาย
- 5) ระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 6) ปัจจัยที่นำมาใช้ดำเนินงาน

15. การวิเคราะห์โครงการพัฒนาชุมชน ควรวิเคราะห์ในเรื่องใดบ้าง

ตอบ ควรวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้

- 1) ความสอดคล้องสมบูรณ์ทางโครงการ
- 2) ความเป็นไปได้ของโครงการ
- 3) ความเหมาะสมและประโยชน์ของโครงการ

16. สำคัญในการวิเคราะห์แผนปฏิบัติงานประกอบโครงการมีอะไรบ้าง

ตอบ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) หลักการและเหตุผลของโครงการ
- 3) วัตถุประสงค์
- 4) เป้าหมาย หรือผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 5) ผู้รับผิดชอบโครงการ
- 6) ทรัพยากรที่ใช้
- 7) วิธีดำเนินการ
- 8) หน่วยงานรับช่วงดูแลในอนาคต
- 9) วิธีประเมินผล

17. ขั้นตอนใดของการพัฒนาชุมชนที่มีประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอบ ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาชุมชน

18. ขั้นตอนใดของการพัฒนาชุมชนที่เป็นภาคปฏิบัติ
ตอบ ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
19. ขั้นตอนใดที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเห็นจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงานในทุก ๆ ขั้นตอนของโครงการพัฒนาชุมชน
ตอบ ขั้นตอนการประเมินผล
20. หลักการพัฒนาชุมชนมีกี่ประการ
ตอบ มี 3 ประการ ประกอบด้วย
- 1) หลักการแบบช่วยให้เกิดความคิด
  - 2) หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วม
  - 3) หลักช่วยเหลือตนเอง
21. Directive Approach คืออะไร
ตอบ คือหลักการพัฒนาชุมชนแบบสั่งการ มีลักษณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือขององค์กรเอกชนซึ่งเป็นบุคคลภายนอกชุมชน เป็นผู้กำหนดกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชนเป็นผู้กระทำ ประชาชนมิได้มีโอกาสตัดสินใจว่าจะทำอะไรที่จะแก้ปัญหาชุมชนของเขา
22. Non Directive Approach คืออะไร
ตอบ คือหลักการพัฒนาชุมชนช่วยให้เกิดความคิด มีลักษณะที่กิจกรรมทุกกิจกรรมจะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสคิด ตัดสินใจ วางแผน และการดำเนินการด้วยตนเอง
23. การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลัก Non Directive Approach ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านใดมากที่สุด
ตอบ พัฒนาการมากที่สุด
24. การพัฒนาชุมชนโดยใช้หลัก Directive Approach ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านใดมากที่สุด
ตอบ พัฒนาการมากที่สุด
25. การพัฒนาชุมชนตามหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมแบ่งการมีส่วนร่วมเป็นกี่ขั้นตอน
ตอบ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้
- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
  - 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม การวางแผนการดำเนินกิจกรรม
  - 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
  - 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน
26. ขั้นตอนแรกของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนคือข้อใด
ตอบ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

27. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ขั้นตอนใดสำคัญที่สุด
ตอบ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
28. หลักการช่วยตนเองในการพัฒนาชุมชนมาจากแนวคิดใด
ตอบ แนวคิด วิธีการช่วยเหลือคนวิธีที่ดีที่สุด คือ การช่วยเหลือให้คนมีขีดความสามารถที่จะช่วยตนเองต่อไปได้
29. วิธีการพัฒนาชุมชนมีกี่วิธี อะไรบ้าง
ตอบ มี 2 วิธี ดังนี้
- 1) วิธีการให้การศึกษแก่ชุมชน (Community Education)
  - 2) วิธีการจัดระเบียบชุมชน (Community Organization)
30. รูปแบบการศึกษาแก่ชุมชนในการพัฒนาชุมชนเป็นแบบใด
ตอบ เป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือเป็นการให้การศึกษาคู่ใหญ่
31. วิธีการให้การศึกษาคู่ชุมชนแบ่งการสอนออกเป็นกี่ประเภท
ตอบ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ
- 1) การสอนโดยมุ่งคนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ การสอนผ่านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ จดหมายเวียนหรือแผ่นโปสเตอร์ เป็นต้น
  - 2) การสอนเป็นกลุ่ม ได้แก่ การประชุมทั่วไป การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตผลการปฏิบัติ การสาธิตโดยการกระทำ การตั้งแสดงหรือจกนิทรรศการ ตลอดจนการทัศนจรด้วย
  - 3) การสอนเป็นรายคน เป็นการทำความรู้จักเป็นการส่วนตัว เช่น การไปเยี่ยมถึงบ้านหรือการไปเยี่ยมที่ไร่นาของเขา
32. วิธีการพัฒนาชุมชนโดยการจัดระเบียบชุมชนมีขั้นตอนดำเนินงานอย่างไร
ตอบ โดยทั่วไปแล้วมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้
- 1) สำรวจและวิเคราะห์ชุมชนเพื่อให้ทราบข้อมูลทั่วไปของชุมชน เช่น สภาพแวดล้อม ทำเลที่ตั้ง ขนบธรรมเนียมประเพณี ชื่อ และสถานที่อยู่ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ
  - 2) การแสวงหาพลังในการดำเนินงาน นักพัฒนาจะต้องกระตุ้น ยั่วยุ ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมถึงกิจกรรมพัฒนาตั้งแต่แรกโดยการร่วมมือกันค้นหาปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเขาเอง
  - 3) การทำความเข้าใจในสถานการณ์ของปัญหาเป็นการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างชาวบ้านว่าชุมชนของเขามีปัญหาหรือมีความต้องการอะไรบ้าง ปัญหาใดเป็นปัญหาร้ายแรงที่จำเป็นต้องหาทางแก้ไข โดยเลือกแก้ไขปัญหาเร่งด่วนก่อนเป็นลำดับแรก
  - 4) การวางโครงการ การวางโครงการทุกครั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกโครงการต้องเกิดมาจากความต้องการของประชาชน และเป็นโครงการที่มีความขัดแย้งกันน้อยที่สุด
  - 5) การหาผู้นำท้องถิ่น

- 6) การปฏิบัติงานตามโครงการ
  - 7) การติดตามและประเมินผล
33. กรมการพัฒนาชุมชนให้ความหมายของคำว่า “ชุมชน” ไว้อย่างไร
ตอบ หมู่บ้าน
34. การพัฒนาชุมชนเน้นอะไรมากที่สุด
ตอบ ขบวนการ (การมีส่วนร่วมของประชาชน)
35. หลักธรรมของพุทธศาสนาข้อใดที่เป็นหัวใจของการพัฒนาชุมชน
ตอบ สังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมแห่งความร่วมมือและสามัคคีในหมู่คณะ
36. งานพัฒนาชุมชนที่มีลักษณะเป็นขบวนการให้การศึกษาเน้นหมายถึง
ตอบ การศึกษานอกระบบโรงเรียน
37. สูตรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างไร
ตอบ การตัดสินใจ + การใช้ทรัพยากร + การวางแผน + การจัดการ
38. อุดมการณ์ในการพัฒนาชุมชนมีว่าอย่างไร
ตอบ สร้างพลังชุมชน และใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน
39. ข้อใดเป็นจริยธรรมที่นำไปสู่ชีวิตที่ประสบความสำเร็จ
ตอบ อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
40. ประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นระบบครั้งแรกเมื่อใด ปัจจุบัน มีกี่ฉบับแต่ละฉบับมีความสำคัญอะไรบ้าง
ตอบ เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2504 จนถึงปัจจุบันทั้งหมด 10 ฉบับ มีสาระสำคัญดังนี้
- 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2504-2509 เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
  - 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2510-2514 เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 1
  - 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519 เน้นการพัฒนาคนและสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ กระจายความเจริญสู่ชนบท ลดอัตราการเพิ่มประชากร

- 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520- 2524 เน้นการส่งเสริมความเป็นธรรมทางสังคม การกระจายรายได้ มุ่งขยายผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมส่งออก ลดอัตราการเพิ่มประชากร
  - 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 เน้นการลดค่าใช้จ่ายของประเทศ เร่งการส่งออกรักษาดุลการค้า พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ลดอัตราการเพิ่มประชากร
  - 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534 เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่การพัฒนาสังคม สร้างความเป็นธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึง
  - 7) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2534-2539 เน้นการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและการกระจายรายได้
  - 8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 เน้นการพัฒนาศักยภาพประชากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ปรับแผนการให้เอกชน ชุมชน ร่วมพัฒนาประเทศมากขึ้น
  - 9) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 เน้นการพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมไทย พร้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาประเทศ
  - 10) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 เน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผน 8 และ 9 พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
41. แนวคิดพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร
ตอบ เป็นการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่ทางสายกลางและความไม่ประมาท
42. องค์ประกอบหลักของเศรษฐกิจพอเพียงมีอะไรบ้าง
ตอบ องค์ประกอบหลักของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ประการ คือ
- 1) ความประมาท
  - 2) ความมีเหตุผล
  - 3) การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
43. เศรษฐกิจพอเพียงใช้กับคนกลุ่มใด
ตอบ ใช้ได้กับคนทุกกลุ่ม โดยมุ่งให้เกิดผล เกิดความพอเพียงทั้งในระดับของครัวเรือนกลุ่มองค์กร และเครือข่าย และชุมชนโดยรวมหรือสูงขึ้นไปถึงระดับสังคมและประเทศชาติ
44. วิสาหกิจชุมชนหมายความว่าอย่างไร
ตอบ วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคนละบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการ

ดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคลเพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

45. ลักษณะของวิสาหกิจชุมชนเป็นแบบใดและมีหลักการสำคัญอย่างไร

ตอบ วิสาหกิจชุมชน คือ การประกอบการขนาดย่อมและขนาดจิ๋วของชุมชนเพื่อการจัดการ ทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง

หลักการสำคัญของวิสาหกิจชุมชนมี 3 ประการ ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนเป็นกระบวนการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้
- 2) การประกอบกิจการต้องมุ่งเน้นการใช้ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชนเป็นหลัก
- 3) มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและเพิ่มรายได้ทั้งในระดับ ครัวเรือน กลุ่ม/องค์กรและเครือข่าย และชุมชน

46. วิสาหกิจชุมชนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนอย่างไร

ตอบ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล ในส่วนที่เกี่ยวกับ กลุ่ม/องค์กร และกิจกรรม ด้านทุน ด้านการผลิต/อาชีพ ด้านรายได้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ ที่คนในชุมชนได้ช่วยกันคิด ช่วยดำเนินการและรับผลประโยชน์ร่วมกัน

47. วิสาหกิจชุมชนแบ่งเป็นกี่ขนาด

ตอบ 2 ขนาด คือ

- 1) วิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม มีสมาชิกมากกว่า 15 คน
- 2) วิสาหกิจชุมชนขนาดจิ๋ว มีสมาชิกตั้งแต่ 5 คน ถึง 15 คน

48. SMCE คืออะไร

ตอบ คือวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนขนาดจิ๋ว หรือ Small and Micro Community Enterprise

49. ทุนชุมชนมีอะไรบ้าง

ตอบ เงินทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ทุนที่เป็นผลดีทุนความรู้ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นพี่น้องและความไว้วางใจกันของชุมชน

50. องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชนมีอะไรบ้าง

ตอบ องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชนมี อย่างน้อย 7 อย่างคือ

- 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ
- 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน
- 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน

- 4) มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล
- 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นระบบ
- 6) มีกระบวนการการเรียนรู้เป็นหัวใจ
- 7) มีการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย

51. วิสาหกิจชุมชนแตกต่างจากธุรกิจชุมชนอย่างไร

ตอบ แตกต่างกันดังนี้

- 1) ธุรกิจชุมชนเน้นที่การบริหารจัดการมุ่งสู่การตลาดและมุ่งกำไร วิสาหกิจชุมชนเน้นความร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้พึ่งตนเองได้
- 2) ธุรกิจชุมชนมีเป้าหมายให้ “รวย” วิสาหกิจชุมชนมีเป้าหมายให้ “รอด”
- 3) ธุรกิจชุมชนมักจะดำเนินกิจกรรมเป็นเรื่อง ๆ อย่าง ๆ วิสาหกิจชุมชนเป็นระบบที่มีหลากหลายกิจกรรมเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เสริมกันแบบบูรณาการถ้าเปรียบเทียบกับธุรกิจชุมชนกับการทำการเกษตรก็คล้ายกับการปลูกพืชเดี่ยวขณะที่วิสาหกิจชุมชนคล้ายกับการทำเกษตรผสมผสาน
- 4) ธุรกิจชุมชนดำเนินการตามรูปแบบและมักเลียนแบบ วิสาหกิจชุมชนมีความคิดสร้างสรรค์

52. วิสาหกิจชุมชนเน้นเรื่องใดมากที่สุด

ตอบ เน้นที่วิถีคิดและกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด

53. ไดอิจิ คืออะไร

ตอบ เป็นการจัดการโดยกระบวนการ “ประชาสังคม” เชื่อมประสานระหว่างชุมชนในชนบทที่ผลิตกับชุมชนเมืองผู้บริโภคทำกันเป็นกระบวนการเป็นระบบ มีในประเทศญี่ปุ่น

54. วิสาหกิจชุมชน มีกี่ประเภท

ตอบ 2 ประเภท คือ

- 1) วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน ได้แก่ การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อกินเพื่อใช้ในชุมชน เพื่อให้ครอบครัวพึ่งตนเองได้ให้ชุมชนเกิดความพอเพียงอย่างน้อยได้พออยู่พอกิน
- 2) วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าการดำเนินการอย่างเป็นระบบและด้วยรูปแบบ ที่ทันสมัยใช้ทุนและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองชุมชน เครือข่าย และตลาดในวงกว้าง